

ПЛАН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Всички мероприятия за дейностите по опазване на горските територии от пожари на ТП „ДГС Клисурса“ са планирани съгласно:

- **Закона на горите** - Обн. ДВ. бр.19 от 08 Март 2011г, изм. и доп, бр. 95 ДВ от 29.11.2016 г.
- **Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии** от 7.10.2015 г. притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г.
- **Наредба № 8 от 11.05.2012 г.** – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 - съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: с червен цвят - I клас, с жълт цвят - II клас, с зелен цвят - III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника - с червена непрекъсната линия. Всички водни площи са оцветени със светлосин цвят. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015 г, по показаната по - долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи,	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладание на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Горските територии, стопанисвани от ТП „ДГС Клисурса“ са разделени според степента на пожарен риск в три класа:

Към **I клас с висока** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения, насаждения със съхнещи, ветровални и снеговални петна, непочистени сечища и пожарища, както и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 587.1 ха (8%).**

Към **II клас със средна пожарна опасност** са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до сухи месторастения, както и всички широколистни дървостои на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения. Тук са отнесени и намиращите се в съседство незалесени голи площи. Общата площ на териториите, отнесени към този клас е **1 485.9 ха (20.2%).**

Към **III клас с ниска пожарна опасност** са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до влажни и влажни месторастения, както и всички широколистни дървостои

на свежи до сухи, свежи, свежи до влажни и влажни месторастения и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 5302.9 ха (71.8%)**.

Най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност в ГСП се приема **отдела**, като той се определя като среднопретеглена стойност от класовете на подотделите.

Таблица № 1
Разпределение на площта според класовете на пожарна опасност
по собственост и ГСУ – ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1 „Старопланински“	площ	583,4	1346,6	2720,6	4650,6
	процент	7,9	18,3	36,8	63,0
ГСУ 2 „Средногорски“	площ	3,7	139,3	2582,3	2725,3
	процент	0,1	1,9	35,0	37,0
ВСИЧКО	площ	587,1	1485,9	5302,9	7375,9
	процент	8,0	20,2	71,8	100,0
в т.ч. Държавна частна собственост	площ	571,3	1446,6	5153,3	7171,2
	процент	7,7	19,6	70,0	97,3
в т.ч. Частна собственост	площ	-	1,7	2,4	4,1
	процент	-	-	-	-
в т.ч. Държавна публична собственост	площ	15,8	37,6	147,2	200,6
	процент	0,2	0,5	2,0	2,7

Основните фактори за възникване на горските пожари са:

- небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления.
- горските територии граничат с необработваеми земи, при почистването на земеделските земи се палят остатъците от местното население.

Най-честите причини са следните:

Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи и други недобросъвестни граждани;

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

Високите летни температури, продължителното засушаване;

Противопожарните прегради са съоръжения със специфично противопожарно предназначение и разположение. Съоръжения, които са разположени на терена (пътища, жп линии, просеки на електропроводи, дивечови просеки и др.) представляват естествени прегради на огъня.

За предотвратяване възникването на пожари, за ограничаване на разпространението и за бързото им потушаване, се предвижда направа на противопожарни съоръжения и провеждане на мероприятия, които заедно със съществуващите естествени и изкуствени прегради на огъня ще намалят щетите при евентуално възникване на пожари. Планираните съоръжения и наличните такива са нанесени на картата за защита от пожари с условни знаци, като наличните и планираните са с различни цветове.

Подробни указания за разпределението на гората по класове на пожарна опасност са дадени в списъците за описание на пожарните дялове, приложени към кратките записки за отделните горскостопански участъци, както и в специалните карти, приложени към горскостопанския план.

Противопожарните прегради са съоръжения със специфично противопожарно предназначение и разположение. Съоръжения, които са разположени на терена (пътища, жп линии, просеки на електропроводи, дивечови просеки и др.) представляват естествени прегради на огъня.

За предотвратяване появата на пожари в горските територии, както и за ограничаване на разпространението им и бързото им потушаване, се предвижда изграждане на противопожарни съоръжения и провеждане на мероприятия, които заедно със съществуващите естествени и изкуствени прегради на огъня, ще намалят или предотвратят щетите от евентуално възникнали пожари.

Всички съществуващи естествени и изкуствени съоръжения и планирани такива са нанесени върху картите на противопожарните мероприятия в М 1:25 000 със съответния условен знак, като наличните са обозначени с черен цвят, а планираните - със син.

Основните противопожарни съоръжения и мероприятия, които са държавна собственост, горска територия са следните:

А. Противопожарни прегради

А.1. Бариерни прегради

Общата дължина на съществуващите бариерни прегради възлиза на 9.0 км. За такива са използвани съществуващите реки, шосета и просеки с ширина 15-20 м. Няма планирани нови бариерни прегради.

А.2. Лесокултурни прегради

Общата дължина на съществуващите лесокултурни прегради в ТП „ДГС Клисура“ е 16.3 км. Това са предимно речни корита, канали, камионни и тракторни пътища и просеки с ширина 10-12 м.

Планирани са нови 14.6 км лесокултурни прегради в ДГТ, като е предвидено да се направят в насаждения от първи до трети клас на пожарна опасност по пътеки, които трябва да се разширят според изискванията и по някои била, с цел да се използват при извършването на бъдещи сечи. За лесокултурни прегради ще се използват и планираните нови камионни пътища.

Планирана е Техническа сеч за просветляване на горски път - без материален добив в следните отдели и подотдели: №№ **5** а, в, е, з, р, **6** а, б, г, д, е, **7** в, г, л, р, **24** д, е, ж, з, **25** о, п, р, с, **29** м, **30** б, в, к, м, **34** а, б, е, з, и, **35** а, б, в, е, ж, з, и, **36** г, ж, з, и, **38** л, **39** б, в, г, д, **43** л, м, **44** а, г, **45** б, в, е, ж, п, **46** а, б, в, г, д, **47** ж, **48** е, ж, з, н, **49** а, б, в, е, и, к, м, **50** б, в, д, е, ж, **51** а, г, е, ж, и, к, **53** д, и, к, л, **54** а, в, г, д, и, к, л, **56** а, б, **61** з, и, **65** г, **81** б, **82** и, к, **85** з, и, к, л, **86** д, **87** е, **89** в, ж, **90** г, и, **91** з, и, к, л, м, **93** и, **95** а, б, в, **96** д, е, ж, з, и, **97** а, б, ж, з, **98** г, д, е, з, и, **101** з, **102** б, в, г, д, и, **110** з, и, к, л, м, н, **111** а, **112** д, ж, з, и, п, **114** б, г, и, л, **115** г, е, ж, к, л, **116** а, г, д, е, ж, **117** а, б, в, г, д, е, ж, **122** д, е, **123** е, ж, **124** д, е, ж, **125** а, б, в, г, д, е, ж, **126** е, ж, **127** е, ж, з, **128** а, **129** а, б, в, г, **130** а, б, в, г, д, **131** а, б, в, г, д, **132** а, б, в, г, д, ж, и, к, **133** а, в, г, м, **135** а, б, в, г, д, е, **136** а, в, г, и, к, м, **137** б, **138** а, б, г, д, ж, с рекапитулирана площ 13.3 ха.

А.3. Минерализовани ивици

Общата дължина на съществуващите минерализовани ивици в ТП „ДГС Клисура“ е 4.8 км. (в ДГТ 3.7 км). **Необходима е направата на 7.0 км нови минерализовани ивици (6.8 км в ДГТ).**

А.4. Санитарни мероприятия

Покрай пътищата е необходимо ежегодно при настъпването на пожароопасния сезон да се окосява и изнася тревната растителност, да се почиства от лесно запалими отпадъци от двете страни на пътищата, да се прокарат минерализовани ивици покрай иглолистните култури и други силно застрашени от пожари горски площи, да се ограничи достъпа на МПС към горските масиви през пожароопасния сезон. Предвидените санитарни мероприятия са били изпълнявани ежегодно.

Съгласно чл. 139, ал. 1 от Закона за горите, собствениците на линейни обекти и съоръжения, преминаващи или попадащи в горските територии са длъжни да ги поддържат целогодишно в пожаробезопасно състояние, като ги почистват от дървета, клони, храсти и други горими материали. При почистването на просеките е необходимо да се спазват изискванията на чл. 32 от Наредба № 8/11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Ежегодно се прави анализ за необходимостта от премахване на близко растящи дървета в обхвата на ел. просеки и пътищата, граничещи с държавните горски територии като при констатиране на опасни дървета се информират собствениците на съоръженията, РДГ Пловдив и РД „ПБЗН“.

Не се допуска поставянето и/или складирането на дървени материали върху пътното платно на горските пътища по начин, който намалява тяхната ширина.

Не се допуска оставянето на остатъци от сечта на разстояние, по - малко от 20 м от краищата на пътните платна на пътищата от републиканската пътна мрежа, на горските пътища, и на разстояние, не по-малко от 5 м от краищата на платната на останалите автомобилни пътища.

Лицата, собственици или стопанисващи гробищни паркове, сметища, депа за отпадъци и други обекти, граничещи или изградени в горските територии, са длъжни да изпълняват следните изисквания за пожарна безопасност:

- ограждат с масивна или метална ограда или с телена мрежа с височина не по-малка от 1,5 м гробищните паркове, сметищата, депата за отпадъци и други обекти, граничещи или изградени в горските територии;
- осигуряват от външната страна на оградата минерализована ивица с ширина не по- малко от 2 м, която се поддържа в постоянна изправност.

Лицата, собственици или стопанисващи железопътни трасета, преминаващи през или покрай горски масиви, осигуряват поддържането на сервитута на трасето чисто от горими материали чрез почистване на тревната и храстовидната растителност, паднала дървесна маса, включително и баластовата призма и банката.

Лицата, собственици или стопанисващи газопроводи и продуктопроводи, осигуряват минерализована ивица с ширина не по - малка от 3 м, която отделя площадките около компресорни, разпределителни и катодни станции, кранови възли и очистителни съоръжения от горските масиви.

Забранява се извършването на огневи работи през пожароопасния сезон по трасетата на газопроводи и продуктопроводи, преминаващи през горски територии или в непосредствена близост до тях, освен в случаите на аварии и неотложен ремонт, като противопожарните мерки за всеки отделен случай се съгласуват с органите на ПБЗН и съответната РДГ.

Преди настъпване на пожароопасния сезон електроснабдителните и електроразпределителните дружества извършват санитарни мероприятия по събиране и/или изсичане и изнасяне на сухата и паднала дървесна маса и на другите горими материали в просеките за преминаване на въздушни електропроводни линии през горските масиви.

- Горимите материали по ал. 1 се изнасят на разстояние не по-малко от 5 м от краищата на просеките за преминаване на въздушни електропроводни линии през горските масиви.
- Не се допуска поставянето и/или складирането на дървени материали в просеките на въздушните електропроводни линии.

Забранява се оставянето на изсечена храстова растителност, клони и треви в просеките на въжените линии и лифтовете за транспорт на хора и материали (включително дългометражните горски въжени линии) и за другите линейни обекти с постоянен характер, минаващи през горски територии, извън посочените в раздел III от наредбата.

Не се допуска натрупването на остатъци от земеделски култури на разстояние, по-малко от 10 м, както и складирането на груби фуражи на разстояние, по-малко от 50 м от границите на горските територии.

Изискванията за пожарна безопасност във временните обекти за дърводобивна и залесителна дейност са следните:

- преди започване на дейности в тези обекти всички участници се инструктират за мерките за пожарна безопасност в тях и общите мерки и изисквания за опазване на горските територии от пожари;
- обектите се оборудват с противопожарни средства съгласно изискванията на приложението;
- за работа в обектите се допускат техника и оборудване, комплектувани с изправни противопожарни средства;
- гориво-смазочните материали се съхраняват в обектите върху минерализовани площадки, в метални стандартни съдове, на разстояние не по-малко от 20 м от открит огън;
- фургоните и други постройки за подслон на работещите се разполагат върху изчистени от горими материали площадки, оградени с минерализована ивица с широчина не по-малко от 2 м;
- почистването на сечищата, включително и тези без материален добив, както и на обектите за залесяване се организира така, че дървесните и други растителни остатъци да са на разстояние не по-малко от 20 м от границите им;
- почистването на сечищата и обектите за залесяване чрез изгаряне на растителните остатъци се допуска извън пожароопасния сезон по реда на чл. 23.

A.4.1. Санитарни ивици

Противопожарните санитарни ивици са ключов елемент от превантивните мерки за защита на горските територии от пожари.

Това са ивици, почистени от суха дървесна маса, паднали дървета, храсти, клони и други леснозапалими растителни отпадъци. Изграждат се по краищата на горските територии, около рискови обекти, покрай републикански пътища, железопътни линии, около места за отдих, къмпинги и край границите на горски територии с населени места.

Собствениците на горски територии (държавни предприятия, общини, частни лица) са задължени да поддържат санитарните ивици в постоянно почистено състояние.

На територията на ТП „ДГС Клисурса“ няма изработени санитарни ивици, като не е планирано изграждането на такава .

Б. Противопожарни лесотехнически мероприятия

Б.1. Пътища за движение на противопожарни автоцистерни.

Върху картите за противопожарно устройство са показани с червен цвят пътищата за движение на противопожарна техника. Предвижда се периодично те да бъдат просветлявани и укрепвани.

Б.2. Водоизточници за нуждите на опазването на горите от пожари

Върху картите на противопожарните мероприятия са отразени също източниците за вода и подстъпите към тях. Предвижда се за това да бъде използвана р. Стряма под банята и в местността Семков паметник; р. Падеж на разклона за местност Дебели дял и до овчарника; водоема на горски разсадник „Зли дол“; Хидрантите в гр. Клисурса.

Б.3. Стационарни наблюдателни пунктове

Планирано е изграждането на нова пожароизвестителна кула на границата на подотдел 18-1 и 19-1 с ориентировъчна стойност 30 000 лв. Оповестяване на пожарите да става по утвърдена схема на ИАГ, като се използва наличната съобщителна техника.

Координати на местоположението на пожароизвестителната кула	x	y
WGS_84	42°43'03.581466`` 42.71766152 289454	24°25'43.278256`` 24.42868840 4732669

В. Други мероприятия по противопожарно устройство

В.1. Табели с противопожарно съдържание

Да се поставят и поддържат в добър вид 30 бр. предупредителни табели и плакати през 500 - 1000 м в горските територии държавна собственост покрай пътищата и на местата, предвидени за почивка, паркиране и палене на огън.

В.2. Депа за противопожарен инвентар

Противопожарният инвентар е разпределен в 1 противопожарно депо оборудвано според Наредба № 8 от 12.05.2012г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари, намиращо се в сградата на ТП „ДГС Клисура“, гр. Клисура, което съдържа инвентар за две.

В.4. Площадки за кацане на вертолетите за нуждите на опазването на горите от пожари

В България изискванията за устройване на площадки за кацане на противопожарни хеликоптери се регламентират от няколко основни нормативни акта, в зависимост от това дали площадката е постоянна (летищна) или временна (в горски територии).

В.4.1. Основни наредби и регулации

- Наредба № 14 за летищата и летищното осигуряване е основният документ, определящ техническите изисквания към хеликоптерните летища и площадки.
- Наредба № 8 от 11. 05. 2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари изисква точно обозначение с географски координати на площадките за кацане като част от противопожарните мероприятия в горите.
- Експлоатационно указание на ГД ГВА - урежда специфичните изисквания за полети за гасене на пожари.

В.4.2. Технически изисквания към хеликоптерните площадки

Според стандартите на ГД “Гражданска въздухоплавателна администрация” и Наредба № 14, основните параметри включват:

- Зона за краен подход и излитане (FATO) - свободна от препятствия зона, където хеликоптерът завършва подхода или започва излитането.
- Зона за приземяване и излитане (TLOF) - централната част на площадката (обикновено с по-голяма здравина), където хеликоптерът реално каца. При издигнати площадки FATO и TLOF често съвпадат.
- Ветропоказател - трябва да е разположен така, че да е видим за пилота от всички посоки на захождане, без да бъде повлиян от въздушни течения, от препятствия или ротора на хеликоптера.
- Носимоспособност - площадката трябва да издържа максималната маса на хеликоптерите, които ще я използват (включая пълни резервоари за вода или пенообразовател).

В.4.3. Специфични изисквания за противопожарна дейност

- Разположение - площадките се планират в близост до водоеми или противопожарни депа за по-бързо презареждане.
- Маркировка - площадките трябва да бъдат обозначени по стандарт (обикновено буквата “Н” в бял или жълт цвят), а ако се използват нощем - да имат съответното осветление.
- Безопасни проходи - трябва да са осигурени подходи за наземна техника (пожарни автомобили и цистерни за гориво), които да обслужват хеликоптера.

В.4.4. Документация и сертификация

- Всяка публична площадка следва да има Ръководство за експлоатация, което съдържа схема, основни подходи, размери и план за действие при инциденти.
- Операторите, извършващи гасене, трябва да имат одобрение за специализирани авиационни работи съгласно Наредба № 37.

На територията на стопанството има 1 площадка, отговарящи на изискванията за кацане на хеликоптери, която се намира до стадиона в непосредствена близост до гр. Клисура.

В.5. Противопожарна техника

За нуждите на стопанството е планирано дооборудването на един високопроходим автомобил с автоцистерна и техника необходима при гасенето на пожари с ориентировъчна стойност 90 000 лв.

В.6. Маршрути за противопожарно патрулиране

В горите от първи и втори клас на пожарна опасност да се осигурява в рамките на деня поне 5-7 кратно преминаване на патрула покрай избраните за наблюдение пожароопасни територии, а в горите от трети клас на пожарна опасност - 3-5 кратно преминаване. Маршрутите да се подбират така, че да осигуряват максимална видимост към опазваните от пожари горски масиви.

В.7. Превенция срещу пожари

Противопожарната служба, отговаряща за гасенето на възникнали горски пожари в ТП „ДГС Клисурска“ е разположена в град Клисурска. През пожароопасния сезон връзката с нея се осъществява чрез денонощни дежурства, давани от служителите на стопанството и на Общината в град Карлово. При установяване на пожар незабавно трябва да се информира противопожарната служба в град Клисурска. Организацията на гасене е необходимо да става по ежегодно изготвян план-график от ТП „ДГС Клисурска“ и Община гр. Карлово.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководствата на ТП „ДГС Клисурска“ и на Община Карлово трябва **ежегодно**, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготвят план за защита на горските територии от пожари, който освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП „ДГС Клисурска“ и на Община Карлово периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

В.7.1. Отстраняване на основните причини, създаващи опасност от пожари

За отстраняване на основните причини, създаващи опасност от пожари, ръководствата на ТП „ДГС Клисурска“ и на Община: Карлово:

- уведомяват населението по подходящ начин при настъпването на пожароопасния сезон за забраните, които се налагат с цел предотвратяване възникването на пожари;
- провеждат срещи с местното население за напомняне на опасностите от възникването на пожари, припомнят се методите на гасене и как следва да се реагира при пожар, независимо от територията на възникване, както и как да се реагира в случай на забелязване на дим;
- провеждат разговори с кметовете по населени места за осигуряване на готовност за реакция в случай на възникване на пожар и сформирани на групи с доброволци за потушаването му.
- провеждат инструктажи на ползвателите на дървесина и недървесни горски продукти при издаване на съответните разрешителни за осъществяване на ползванията;
- изготвят график за денонощни дежурства, като се контролира спазването им.

В.7.2. Усъвършенстване на системите за предотвратяване и откриване на пожарите

За усъвършенстване на системите за предотвратяване и откриване на пожарите ръководствата на ТП „ДГС Клисурска“ и на Община: Карлово преди настъпването и по време на пожароопасния сезон:

- разработват годишен план за защита на горските територии от пожари, като актуализират издадените вътрешни актове, свързани със защитата на горските територии от пожари;
- проверяват изправността на наличния инвентар, необходим за гасене, като при необходимост повреденият се заменя с годен за употреба;
- контролират графика за денонощно дежурство от дежурните служители;
- осигуряват взаимодействие между ТП „ДГС Клисурска“ и Община: Карлово с противопожарната служба в град Клисурска с цел недопускане възникването на горски пожари.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите три години от влизане в сила на горскостопанския план.